

Príloha č. 2 - pravidlá evidencie pre divadelné umenie

Predmet evidencie

Predmetom evidencie pre *DU* je interpretované dramatické dielo a jeho inscenácia ako umelecký výkon zverejnené v inštitúcii alebo na podujatí.

Výstupy umeleckej činnosti pre *DU* sa evidujú prostredníctvom formulárov **Umelecké dielo – scénické formy** a **Umelecký výkon – scénické formy** nasledovne:

- **Umelecké dielo – scénické formy** – dramatické dielo na úrovni dramatického textu alebo libreta, eviduje sa primárne len pre roly *autor dramatického diela, autor dramatisácie literárneho diela a autor libreta*.
- **Umelecký výkon – scénické formy** – konkrétna interpretácia dramatického diela tvorivým tímom v konkrétnej inštitúcii alebo na konkrétnom podujatí. Na umeleckom výkone sa podieľajú ďalšie tvorivé zložky (roly) ako je napr. *režisér, herec v hlavnej úlohe, autor bábok* a pod. Záznam umeleckého výkonu je povinne priviazaný na záznam umeleckého diela prostredníctvom poľa **Umelecké dielo**.

Záznam umeleckého diela predstavuje napr. scenár k muzikálu, ktorý si evidujú jeho autori v role *autor dramatického diela*, napr. *David Bowie a Enda Walsh* a muzikál *Lazarus*.

Záznam umeleckého výkonu predstavuje konkrétnu interpretáciu umeleckého diela, ktorú si evidujú všetky tvorivé zložky (roly) zúčastnené na danom predstavení, napr. režisér *Marián Amsler*, herci *Róbert Roth a Edita Koprivčević Borsová* s premiérou 27.9.2021 v *Divadle Aréna*.

V prípade ďalšej interpretácie (ďalšieho zverejnenia) umeleckého diela (bez repríz) alebo interpretácie iným divadelným súborom, sa vytvára pre túto interpretáciu nový záznam prostredníctvom formulára **umelecký výkon – scénické formy**. Ako priviazané umelecké dielo sa použije pôvodný záznam vytvorený prostredníctvom formulára **umelecké dielo – scénické formy**, ktorý bol takto priviazaný aj pre jeho prvú interpretáciu. Jeden záznam umeleckého diela tak môže byť naviazaný vo viacerých záznamoch umeleckých výkonov, podľa jednotlivých zverejnení (bez repríz).

V oboch formulároch pre *DU* sú dostupné typy diela a výkonu:

- bábkové divadlo,
- balet,
- činohra,
- muzikál,
- opera,
- opereta a spevohra,
- pantomíma,
- performance,
- scénické čítanie,
- site specific,
- tanečné divadlo,
- umelecký prednes,
- dramaturgický projekt,
- iný.

Zodpovednosť

Výstupy umeleckej činnosti pre *DU* sa evidujú pre autorov najmä nasledujúcich v roliach, z ktorých každá tvorí samostatný okruh zodpovednosti:

- **režisér (povinný údaj pre umelecký výkon),**
- autor hudby,
- autor textu,
- **autor libreta (povinný údaj pre umelecké dielo, ak existuje),**
- producent,
- autor námetu,
- **autor dramatického diela (povinný údaj pre umelecké dielo, ak existuje),**
- **autor dramatisácie literárneho diela (povinný údaj pre umelecké dielo, ak existuje),**
- autor úpravy dramatického diela,
- dramaturg,
- hudobný dramaturg,
- kostýmový výtvarník,
- umelecký maskér,
- choreograf,
- autor svetelného dizajnu,
- autor zvukového dizajnu,
- autor videoprojekcie,
- scénograf,
- prekladateľ,
- herec v hlavnej úlohe,
- herec vo vedľajšej úlohe,
- herec,
- performer,
- performer - sólista,
- inštrumentalista,
- inštrumentalista - sólista,
- spevák,
- spevák - sólista,
- tanečný interpret,
- tanečný interpret - sólista,
- autor bábok,
- autor pohybovej spolupráce,
- hlasový pedagóg,
- repetítor,
- korepetítor,
- **dramaturg projektu (povinný údaj pre typ výkonu dramaturgický projekt).**

V rámci každého okruhu zodpovednosti sa rozdeľujú percentuálne podiely samostatne. Autori s rolou *režisér* sa uvádzajú v každom zázname umeleckého výkonu, v každom zázname umeleckého diela sa uvádzajú *autori dramatického diela* alebo *autori dramatisácie umeleckého diela* alebo *autori libreta*. V záznamoch pre dramaturgické projekty sa povinne uvádzajú autori s rolou *dramaturg projektu*.

Rola *autor námetu* sa nepoužíva pre autorov literárnej predlohy. Samotná literárna predloha je predmetom evidencie v CREPČ. V prípade dramatizácie literárnej predlohy *autorom dramatizácie literárneho diela* je možné previazať záznam umeleckého diela v CREUČ s literárnou predlohou v CREPČ, ak je zaevidovaná.

Ak nie je možné jednoznačne rozlíšiť hercov v hlavnej úlohe a hercov vo vedľajšej úlohe, je možné použiť pre všetkých hercov rolu *herec*. Nie je však povolené v jednom zázname použiť rolu *herec* a zároveň aj rolu *herec v hlavnej úlohe a/alebo herec vo vedľajšej úlohe*.

V prípade alternujúcich hercov alebo zaskakovania sa zapisujú všetci herci, ktorí alternujú jednu postavu alebo ktorí zaskakujú. Alternácia alebo zaskakovanie sa vyjadrí prostredníctvom poľa **Alternujúca osoba**, pričom sa najskôr uvedenie alternovaný alebo zaskakovaný herec a následne za nimi sa uvedú všetci alternujúci herci, resp. zaskakujúci herci. Percentuálny podiel alternujúcich alebo zaskakujúcich hercov je totožný s hercami, ktorých alternujú alebo zaskakujú.

Na rozdiel od alternácie, v prípade záskoku sa vytvorí pre zaskakujúceho herca nový záznam umeleckého výkonu. Vykazujúce pracovisko má zvolené len zamestnanec vysokej školy, pre ktorého ide o premiérové zapojenie sa do výstupu umeleckej činnosti (zaskakujúci herec) a poprípade aj zamestnanci vysokej školy v súvisiacich rolách, ktorých sa zmena týka, napr. kostýmový výtvarník za prípravu nového kostýmu. Ostatní autori majú uvedené iné ako vykazujúce pracovisko. Oba záznamy sa previažu prostredníctvom poľa **Súvisí s** a väzby *iné súvisiace dielo / výkon*.

Ak je vykazujúci autor za vysokú školu členom divadelného súboru, vytvorí sa väzba medzi entitou **Osoba** a entitou **Inštitúcia**, ktorá reprezentuje divadelný súbor. Väzba sa vytvára prostredníctvom poľa **Inštitúcia** na karte **Členstvo** v entite **Osoba**. V zázname výstupu umeleckej činnosti sa divadelný súbor povinne priväzuje prostredníctvom poľa **Inštitúcia** na karte **Zodpovednosť** ako *Autorská korporácia*. Ak bol výstup umeleckej činnosti zverejnený v priestoroch autorskej korporácie, napr. v Slovenskom národnom divadle, uvedie sa autorská korporácia aj ako zverejňujúca inštitúcia.

Zverejnenie

Za zverejnenie sa považuje uvedenie výstupu umeleckej činnosti na podujatí alebo v inštitúcii.

Zverejnenie (Inštitúcia)

Zverejnenie výstupu umeleckej činnosti v inštitúcii mimo podujatia sa zapíše prostredníctvom poľa **Zverejnenie (inštitúcia)** vo formulároch **Umelecké dielo** alebo **Umelecký výkon**. Za zverejňujúcu inštitúciu sa považuje inštitúcia, v ktorej priestoroch došlo k zverejneniu.

V prípade hostovania inštitúcie je zverejňujúcou inštitúciou hostiteľská inštitúcia, hostujúca inštitúcia sa zapisuje do poľa **Inštitúcia** na karte **Zodpovednosť** ako *Autorská korporácia*. Pre zmenené zverejnenia v rámci hostovania sa vytvárajú nové záznamy umeleckého výkonu s prvým zverejnením.

Za dátum zverejnenia sa považuje dátum predstavenia uvedený v inštitúcii alebo na jej webovom sídle. Online zverejnenie na oficiálnom webovom sídle inštitúcie sa považuje za zverejnenie v inštitúcii rovnako, ako fyzické zverejnenie v priestoroch inštitúcie. Akceptované sú aj online zverejnenia na streamovacích platformách, na ktoré existuje odkaz z oficiálneho webového sídla inštitúcie alebo oficiálnych sociálnych médií inštitúcie.

Zverejnenie (Podujatie)

Zverejnenie výstupu umeleckej činnosti na podujatí (napr. na *Divadelná Nitra*) sa zapíše prostredníctvom poľa **Zverejnenie (podujatie)** vo formulároch **Umelecké dielo** alebo **Umelecký výkon**.

Za dátum zverejnenia na podujatí sa považuje dátum konania podujatia, na ktorom bol výstup umeleckej činnosti zverejnený. Miesto a dátum zverejnenia sa zapisujú v rámci entity **Podujatie** do polí **Miesto konania** a **Dátum konania**. Pre spresnenie je možné do poľa **Konkrétny dátum** uviesť presný dátum zverejnenia výstupu umeleckej činnosti na podujatí.

Umelecké dielo – scénické formy

Umelecké dielo pre *DU* sa považuje za zverejnené, keď došlo k jeho interpretácii formou umeleckého výkonu v inštitúcii alebo na podujatí, teda došlo k sprístupneniu verejnosti formou umeleckého výkonu. Umelecké dielo, ktoré nebolo interpretované (zverejnené), sa v *CREUČ* neeviduje, umelecké dielo zverejnené formou publikácie sa eviduje v *CREPČ*.

Za prvé zverejnenie umeleckého diela sa považuje prvá interpretácia formou umeleckého výkonu nezávisle na skutočnosti, či bol tento umelecký výkon vykazovaný.

Ďalšie zverejnenia umeleckého diela nie je potrebné zapisovať, ak nemajú vplyv na kategorizáciu EUCA (napr. ďalšie zverejnenie na renomovanom podujatí alebo v renomovanej inštitúcii). Štandardne sú vyjadrené väzbou medzi umeleckým dielom a umeleckými výkonmi.

Umelecký výkon – scénické formy

Za zverejnenie umeleckého výkonu pre *DU* sa považuje divadelná interpretácia v inštitúcii alebo na podujatí.

Ďalšie zverejnenia (okrem repríz) v ďalších inštitúciách alebo na ďalších podujatiach sa evidujú ako nové výstupy umeleckého výkonu s prvým zverejnením.

Divadelná hra zamestnanca vysokej školy, ktorú napísal, je evidovaná s rolou *autor dramatického diela* ako umelecké dielo. Za prvé zverejnenie je považovaná prvá premiéra, napr. na Broadwayi. V zázname umeleckého diela je tak prviazaná inštitúcia zverejnenia *Broadway theatre* a zapísaný je dátum premiéry (prvého zverejnenia). Divadelná hra bola zaradená neskôr aj do programu Slovenského národného divadla, pričom režisér a herec sú zamestnancami vysokej školy. Pre interpretáciu umeleckého diela sa vytvorí nový záznam prostredníctvom formulára **Umelecký výkon – scénické formy** pre režiséra a herca z vysokej školy, zároveň sa záznam umeleckého výkonu priviaže na záznam umeleckého diela. Prvým zverejnením pre umelecký výkon je premiéra v rámci *Slovenského národného divadla*. Tieto údaje zverejnenia nie je potrebné zapisovať aj do záznamu umeleckého diela, pre ktorý je prvým zverejnením premiéra v *Broadway theatre*. Zverejnenie v Slovenskom národnom divadle je v zázname umeleckého diela vyjadrené väzbou s umeleckým výkonom.

Ak sa autor podieľal na umeleckom diele (napr. ako *autor námetu*, *autor dramatického diela* a pod.) a zároveň aj na umeleckom výkone (napr. ako *režisér*, *dramaturg*, *herec* a pod.), eviduje si oba záznamy, záznam umeleckého diela aj umeleckého výkonu.

Kategorizácia

Závažnosť

Excelentné (E) – výstupy umeleckej činnosti, ktoré svojou objavnosťou a originalitou prinášajú nové vývinové tendencie a spĺňajú minimálne jednu z nasledovných podmienok:

- boli ocenené aspoň jednou národnou alebo medzinárodnou cenou, ktorú udeľuje odborná porota DU v zmysle Prílohy č. 11 k vyhláske, alebo
- boli nominované aspoň na dve národné alebo medzinárodné ocenenia, ktoré udeľuje odborná porota DU v zmysle Prílohy č. 11 k vyhláske, alebo
- boli zverejnené na renomovanom podujatí alebo v renomovanej inštitúcii pre DU a zároveň boli nominované na jedno národné alebo medzinárodné ocenenie, ktoré udeľuje odborná porota DU v zmysle Prílohy č. 11 k vyhláske, alebo
- boli zverejnené na renomovanom podujatí alebo v renomovanej inštitúcii pre DU a zároveň na výstup umeleckej činnosti vyšli aspoň dva ohlasy.

Zásadné (Z) – výstupy umeleckej činnosti, ktoré prinášajú tvorivé riešenia, námety alebo prístupy, obohacujú súčasné umelecké tendencie a spĺňajú minimálne jednu z nasledovných podmienok:

- boli nominované na jedno národné alebo medzinárodné ocenenie, ktoré udeľuje odborná porota DU v zmysle Prílohy č. 11 k vyhláske, alebo
- boli umiestnené na prvej až tretej pozícii v súťažnej časti významného festivalu (význam festivalu posudzuje OHO), alebo
- boli zverejnené na renomovanom podujatí alebo v renomovanej inštitúcii pre DU a zároveň boli ocenené aspoň jedným divadelným ocenením, alebo
- boli zverejnené na renomovanom podujatí alebo v renomovanej inštitúcii pre DU a zároveň na výstup umeleckej činnosti vyšiel aspoň jeden ohlas.

Štandardné (S) – výstupy umeleckej činnosti, ktoré zohľadňujú súčasné umelecké tendencie v príslušnom druhu umenia, majú tvorivý potenciál a ktoré zároveň:

- boli zverejnené na podujatí alebo v inštitúcii so zameraním na jednotlivé druhy umeleckých činností.

Iné (I) – výstupy umeleckej činnosti, ktoré nemožno zaradiť do predchádzajúcich skupín a ktoré:

- boli zverejnené na podujatí alebo v inštitúcii bez umeleckého zamerania.

Dosah

Medzinárodný (M) – výstup umeleckej činnosti rezonuje v medzinárodnom, ak:

- bol zverejnený na medzinárodnom podujatí v rámci daného DUC alebo v medzinárodnej inštitúcii v rámci daného DUC a/alebo
- bol zverejnený na území viacerých krajín a/alebo
- bol zverejnený na základe spolupráce dvoch a viacerých ministerstiev z viacerých krajín a/alebo ich diplomatických zastúpení (vrátane veľvyslanectiev, kultúrnych inštitútov a pod.) a/alebo
- bol nominovaný na medzinárodné ocenenie alebo
- získal medzinárodné ocenenie a/alebo
- vznikli naň ohlasy z viacerých krajín alebo z inej krajiny, ako je krajina zverejnenia,
- bol medializovaný v medzinárodnom médiu, vo viacerých krajinách alebo v inej krajine, ako je krajina zverejnenia.

Národný (N) – výstup umeleckej činnosti má dosah v národnom prostredí a v národnom kontexte, resp. v rámci jednej krajiny s celospoločenským dopadom na danú krajinu. Za národný kontext sa považuje napr. **viacnásobné zverejnenie na viacerých miestach jednej krajiny**, nominácia na národné ocenenie alebo národné ocenenie, ohlas v publikácii alebo verejnoprávnej televízii alebo rozhlase s celonárodnou pôsobnosťou **a medializácia na národnej úrovni**.

Regionálny (R) – výstup umeleckej činnosti má dosah na regionálnej úrovni danej krajiny.

Rozsah

Rozsahom sa chápe fyzický rozsah realizovaného umeleckého diela, ktorý sa vyjadruje prostredníctvom minútáže:

- Veľký (1)
 - činohra, balet, muzikál, opera, opereta a spevohra – 90 minút a viac,
 - bábkové divadlo, pantomíma, performance, scénické čítanie, site specific, tanečné divadlo, umelecký prednes – 45 minút a viac.
- Stredný (2)
 - činohra, balet, muzikál, opera, opereta a spevohra – 45 minút a viac (menej ako 90 minút),
 - bábkové divadlo, pantomíma, performance, scénické čítanie, site specific, tanečné divadlo, umelecký prednes – 30 minút a viac (menej ako 45 minút).
- Malý (3)
 - činohra, balet, muzikál, opera, opereta a spevohra – menej ako 45 minút,
 - bábkové divadlo, pantomíma, performance, scénické čítanie, site specific, tanečné divadlo, umelecký prednes – menej ako 30 minút.

Ocenenia

Za ocenenia pre *DU* sa považujú divadelné ceny, napr. *Divadelné ocenenia sezóny DOSKY*, *Cena Akadémie divadelných tvorcov* a pod. Ocenenia alebo nominácie na ocenenia ovplyvňujú kategorizáciu výstupu umeleckej činnosti z hľadiska závažnosti a dosahu.

Ocenenie sa zapisuje prostredníctvom entity **Ocenenie**, ktorá sa priväzuje k evidovanému záznamu nezávisle na dátume zverejnenia a roku udelenia ocenení alebo nomináciách na ocenenia. Ocenenie výstupu umeleckej činnosti sa nezapisuje ako nový výstup umeleckej činnosti, aj keď ocenenia alebo nominácie na ocenenia prebehli v inom roku, ako je rok vykazovacieho obdobia. Odporúča sa zapisovať všetky ocenenia a nominácie na ocenenie výstupu umeleckej činnosti naprieč vykazovacími obdobiami.

Väzba entity **Ocenenie** sa vytvára na záznam umeleckého diela alebo umeleckého výkonu pri ocenení celého výstupu umeleckej činnosti (napr. pre kategóriu *najlepšia inscenácia*) a aj v prípade ocenenia len jednej konkrétnej roly (napr. *pre kategórie najlepšia réžia, najlepší ženský herecký výkon*).

Entita **Ocenenie** sa priväzuje na entitu **Osoba** len v prípade ocenení alebo v kategóriách ocenenia za celoživotné dielo, zásluhy, objav roka a pod. (napr. *Ceny a prémie za divadelnú tvorbu, rozhlasovú tvorbu a dabing za celoživotné dielo*).

Po priviazaní entity **Ocenenia** na záznam alebo entitu **Osoba** sa do poľa **Kategória ocenenia** zapisuje oficiálny názov kategórie, v ktorej bol výstup umeleckej činnosti ocenený.

Ocenenie *Divadelné ocenenia sezóny DOSKY* sa zapíše do záznamu v kategóriách napr. *najlepšia inscenácia, najlepšia réžia, najlepší ženský herecký výkon* a pod. Do entity **Osoba** sa zapíše v kategórií *Divadelné ocenenia sezóny DOSKY*.

Dokumentácia

Ako dokumentácia výstupov umeleckej činnosti pre *DU* sa dodáva fotodokumentácia výstupu umeleckej činnosti a dokumentácia obsahujúca dátum zverejnenia a jednoznačne identifikované **autorstvo**. Tieto údaje sa predkladajú najmä v nasledujúcich formách, ak sú pre daný typ výstupu umeleckej činnosti relevantné:

- screenshot webovej stránky so zverejnením výstupu umeleckej činnosti,
- fotodokumentácia z predstavenia,
- plagát podujatia,
- pozvánka na podujatie,
- program podujatia alebo inštitúcie,
- bulletin,
- dokumentácia k oceneniam alebo nomináciám na ocenenia,
- dokumentácia ohlasov,
- záväzné písomné vyjadrenie oficiálneho zástupcu zverejňujúcej inštitúcie alebo organizátora podujatia k autorstvu a pod., ak autorstvo a/alebo zverejnenie nie je zrejmé z inej dodanej dokumentácie.

Okrem dokumentácie uvedenej vyššie sa odporúča pripojiť aj link na dokumentáciu umeleckého diela/umeleckého výkonu z databázy *Divadelného ústavu* (eTHEATRE.SK) alebo z databázy inej relevantnej inštitúcie.

Dokumentácia sa prikladá do záznamu výstupu umeleckej činnosti prostredníctvom tlačidla **Prílohy**.

Ďalšie metodické usmernenia

Zmena obsadenia

1. V prípade (dlhoročných) repríz divadelného predstavenia sa za prvé zverejnenie považuje premiéra v prvý rok zaradenia divadelného predstavenia do programu inštitúcie. Ak sa počas repríz zmení autorský kolektív, napr. sa zmení herec, vytvorí sa pre nové obsadenie nový záznam umeleckého výkonu. V takomto zázname bude mať vykazujúce pracovisko len zamestnanec vysokej školy, pre ktorého ide o premiérové zapojenie sa do výstupu umeleckej činnosti a poprípade aj zamestnanci vysokej školy v súvisiacich rolách, ktorých sa zmena obsadenia týka. Napr. pri zmene herca si záznam s vykazujúcim pracoviskom eviduje daný herec, režisér a kostýmový výtvarník, pre ktorých boli tieto výkony v predstavení nové oproti predchádzajúcim reprízam. Zmena herca však nemá vplyv napr. na autora svetelného dizajnu, preto bude mať danú reprízu evidovanú s iným ako vykazujúcim pracoviskom. Oba záznamy sa previažu prostredníctvom poľa **Súvisí s** a väzby *iné súvisiace dielo / výkon*.

Umelecký prednes

2. V zázname umeleckého výkonu pre umelecký prednes sa ako umelecké dielo priväzuje záznam s názvom *Umelecký prednes* a s ID 1030722. Publikácia alebo jej časť, z ktorej pochádza umelecký prednes sa zaeviduje v *CREPČ* a previaže sa so záznamom umeleckého výkonu prostredníctvom poľa **Súvisí s** a typom väzby *iné súvisiace dielo / výkon*.

3. Umelecký prednes sa neeviduje ako súčasť iných výstupov umeleckej činnosti, napr. v jednom zázname umeleckého výkonu spolu s hudobníkmi, ak bol umelecký prednes zverejnený na koncerte medzi jednotlivými hudobnými vstupmi. V takom prípade sa pre umelecký prednes vytvára samostatný záznam umeleckého výkonu pre interpreta umeleckého prednesu s rolou *Recitátor*. Rozsah pre umelecký prednes sa stanovuje podľa trvania samotného prednesu, nie podľa trvania celého podujatia.
4. Umelecký prednes sa eviduje ako súčasť iných výstupov umeleckej činnosti, napr. spoločne v jednom zázname umeleckého výkonu spolu s hudobníkmi, ak bol umelecký prednes neoddeliteľnou súčasťou hudobno-dramatickej kompozície. Spoločný záznam pre interpreta umeleckého prednesu a hudobníkov sa eviduje podľa *Prílohy č. 2 - pravidlá evidencie pre hudobné umenie*, najmä v oblasti rozpisu umeleckého výkonu a povinného uvádzania dirigenta. V takom prípade sa interpret umeleckého prednesu uvedie v zázname umeleckého výkonu s rolou *Recitátor*. Ako interpretované umelecké diela sa do záznamu umeleckého výkonu priviaže záznam s názvom *Umelecký prednes* a s ID 1030722 a interpretované skladby.

Iné

5. Záznam pre dramaturgický projekt sa eviduje prostredníctvom formulára **Umelecké výkon – scénické formy** pre rolu *dramaturg projektu*, prostredníctvom poľa **Súvisí s** a väzby *iné súvisiace dielo / výkon* je možné ho previazať so záznamami umeleckých výkonov, ktoré na danom dramaturgickom projekte boli interpretované.